

Горанчо Ангелов, Музичка академија, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Северна Македонија; ул. Крсте Мисирков 10 А, 2000, Штип.

Gorancho Angelov, "Art Academy, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia; Krste Misirkov, 10A, 2000, Stip

НЕКОИ АСПЕКТИ ВО ИЗРАБОТУВАЊЕТО НА НАРОДНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

SOME ASPECTS IN THE MAKING OF FOLK MUSICAL INSTRUMENTS IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

Изработувањето на народни музички инструменти и неговото значење за зачувувањето на инструменталната музичка традиција

ЗАЕДНИЧКА ВРСКА ПОМЕЃУ КРЕАТОРИТЕ НА ИНСТРУМЕНТАЛНАТА ТРАДИЦИЈА:

Изработувач <> инструмент <> свирач <> музика
Свирач <> инструмент <> музика <> изработувач
Инструмент <> свирач <> музика <> изработувач
Свирач <> изработувач <> инструмент <> музика
Изработувач <> свирач <> инструмент <> музика
Инструмент <> музика <> свирач <> изработувач

Видови на стари музички инструменти кои се употребуваат и изработуваат во Р.С. Македонија во 21 век

- ГАЈДА
- КАВАЛ
- ТАМБУРА
- КЕМАНЕ (ГУСЛА)
- Зурла
- Тапан
- Шупелка
- Дудук (мал и голем)

ЗНАЧАЈНИ особини на изработувачиТЕ на народни музички инструменти

- МОТИВАЦИЈА ЗА ОТПОЧНУВАЊЕ СО ИЗРАБОТКА НА ИНСТРУМЕНТИ
- ЖЕЛБА ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ
- ПРИРОДНАТА ДАРБА КАКО ЗНАЧАЈНА ВО ПРОЦЕСОТ НА ИЗРАБОТКА НА ИНСТРУМЕНТОТ.

Вештина на одбирање на материјали за изработка на инструментите

- **Алат за обработување на материјалите**
  - рачно прилагодени алати;
  - фабрички изработени алати
- **Вештина на обработување на материјалите од кои се изработуваат инструментите и нивните составните делови**

Економскиот аспект на изработувачот преку призмата на:

- ПОСВЕТЕНО ВРЕМЕ И ТРУД ВО ИЗРАБОТУВАЧКИТЕ ФАЗИ (ПОТРЕБНО ВРЕМЕ ЗА НАБАВКА НА МАТЕРИЈАЛИ;
- ПОТРЕБНО ВРЕМЕ ЗА ОБРАБОТУВАЊЕ НА МАТЕРИЈАЛИТЕ;
- ВРЕМЕ ОД РЕПРОМАТЕРИЈАЛ ДО ГОТОВ ИНСТРУМЕНТ)
- ФОРМИ НА НАБАВКА НА МАТЕРИЈАЛИ ЗА ИЗРАБОТКА: ЛИЧНО ИЛИ СНАБДУВАЊЕ ОД ДРУГИ ЛИЦА СО ПЛАЌАЊЕ

Литература:

Кирилица:

- Ангелов, Горанчо. 2012. Изработувачот на народни музички инструменти Драги Костовски од Штип. Македонско етнолошко друштво, Етнолог, 14, Скопје: 247-257.
- Ангелов, Горанчо. 2012 А. Изработувањето на традиционалниот музички инструмент зурла во Струга во XXI век, изработувачот Раде Ложанкоски. Музичко-научна манифестација – Струшка музичка есен, Скопје: Сојуз на композитори на Македонија – СОКОМ, 105-112.
- Ангелов, Горанчо. 2014. Музичкиот инструмент Кемане во Македонија. Орска и инструментална народна традиција, 10. Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје.
- Ангелов, Горанчо. 2014 А. Зурлата во Кичево и Кичевско. Музичко-научна манифестација – Струшка музичка есен, Скопје: Сојуз на композитори на Македонија – СОКОМ, 101-108.
- Ангелов, Горанчо. 2014 Б. Изработувањето на гајди во с. Ињево од страна на инструменталистот Јован Митев – Вано. Македонски фолклор, 69, Година XXXVI, Институт за фолклор “Марко Цепенков” - Скопје, Скопје: 97-206.
- Ангелов, Горанчо. 2015. Народните музички инструменти кај балканските народи со посебен осврт на инструментот зурла. Балканскиот фолклор како интеркултурен код. Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, Institute of Slavonic Philology Adam Mickiewicz University – Poznań, Скопје – Познањ: 65-82.
- Ангелов, Горанчо. 2017. Материјали за изработка на традиционалниот музички инструмент зурла-зурна во Р. Македонија и Р. Бугарија. Проекции на културните традиции: Бугарија – Македонија. Софија: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 243-254.
- Ангелов, Горанчо. 2021. Љубен Јуртоски, изработувач на народни музички инструменти од Прилеп. Научна конференција: Фолклорот во минатото и денес, Зборник на трудови, 2. Фестивал на народни инструменти и песни „Пеце Атанасовски“ – Долнени: 93-100.
- Ангелов, Горанчо. 2021 А. Зурлашиската традиција во Струмичко во 21 век. Македонски фолклор, Списание на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје. Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, pp. 125-138. ISBN ISSN 0542-2108
- Ангелов, Горанчо. 2022. Од парче дрво до музички инструмент, Бобан Анакиев од Кочани – најмладиот изработувач на народни музички инструменти. Научна конференција: Фолклорот во минатото и денес, Зборник на трудови, 3. Фестивал на народни инструменти и песни „Пеце Атанасовски“ – Долнени: 89-108.

- Кличкова, Вера. 1960. Народни музички инструменти у Македонији. Рад V Конгреса СФЈ у Зајечару и Неготину, 1958, Београд: 225-240.
- Кличкова, Вера. 1964. Зурлашиско-гајдациски занат у Прилепу. Народно стваралаштво, Орган Савеза удружења фолклориста Југославије св.11, Београд: 773-786.
- Линин, Александар. 1970. Инструменталните состави во Македонската народна музика. Македонски фолклор, 3/ 5-6, Скопје: 105-111.
- Линин, Александар. 1978. Македонски инструментални орски народни мелодии. Институт за фолклор „Марко Цепенков“, кн. 3, Скопје: Македонска книга.
- Линин, Александар. 1986. Народните музички инструменти во Македонија. Скопје: Македонска книга.
- Линин, Александар. 1999. Зурлите во Македонија. Музиката на почвата на Македонија, МАНУ, Скопје: 301-304.
- Линин, Александар. 1999 А. Инструменталните состави во македонската народна музика. Музиката на почвата на Македонија, МАНУ, Скопје: 275-278.
- Фирфов, Живко. 1947. Нашите народни свирци и нивните инструменти. Нова Македонија. Год. 4, бр. 791, Скопје: 6.
- Фирфов, Живко и Хациманов, Васил. 1999. Народни инструменти и инструментална народна музика на Македонија. Музиката на почвата на Македонија, МАНУ, кн. 7, дел II, Скопје: 279-280.
- Џимревски, Боривоје. 1980. Тамбурата „Литарка“ и „Четворка“ во Малешевцијата. Македонски фолклор, год. XIII, бр. 26, Скопје: 119-131.
- Џимревски, Боривоје. 1996. Гајдата во Македонија, Инструмент-инструменталист-музика. Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Македонско народно творештво - Орска и инструментална народна традиција, кн. 5, Скопје.
- Џимревски, Боривоје. 2000. Шупелката во Македонија. Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Орска и инструментална народна традиција, кн. 6, Скопје.
- Џимревски, Боривоје. 2005. Градска инструментална музичка традиција во Македонија. Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Орска и инструментална народна традиција, кн. 7, Скопје.
- Џимревски, Боривоје. 2006. Статусот на народниот музичар-инструменталист во минатото и денес. Македонски фолклор, Списание на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, бр.63, Скопје: 358-365.
- Ђорђевиќ, Р. Владимир. 1926. Скопске гајдарџије и нивни музички инструменти. Гласник Скопског научног друштва, књ. 1, св. 1-2, Скопје: 383-396.

Латиница:

- Dević, Dragan. 1977. Etnomuzikologija III deo (instrumenti), skripta, Fakultet umetnosti u Beogradu, Beograd.
- Gojković, Andriјana. 1982. Terminološke sličnosti muzičkih instrumenata. Zvuk, br. 2, Sarajevo: 16-23.
- Gojković, Andriјana. 1989. Narodni muzički instrumenti, Beograd, Vuk Karadžić.
- Rice, Timothi. 1982. The Surla and Tapan Tradition in Yugoslav Macedonia. Galpin society Journal, 35, 122-137.
- Gojković, A. (1994). Muzički instrumenti – Mitovi i legende, simbolika i funkcija, Beograd.
- Širola, Božidar. 1932. Sopile i zurle. Narodna starina, knjiga XII, sv. 30, Zagreb.
- Širola, Božidar. 1937. Sviraljke s udarnim jezičkom. Dijela Jugoslavenske akademija znanosti i umetnosti, knjiga XXXII, Zagreb.

Видео:
Изработка на инструменти од лични
теренски истражувања

БЛАГОДАРАМ